SİYASET SOSYOLOJİSİ

Editör: Doç. Dr. M. Yavuz ALPTEKİN

nobel

SİYASET SOSYOLOJİSİ
Editör: Doç. Dr. M. Yavuz Alptekin

Yayın No. : 2904
İktisat/Ekonomi No.: 231
ISBN : 978-625-406-319-0
E-ISBN : 978-625-406-320-6
Basım Sayısı : 1. Basım, Eylül 2020

© Copyright 2020, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 40340
Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.ne aittir. Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Nobel Yayın Grubu, 1984 yılından itibaren ulusal ve 2011 yılından itibaren ise uluslararası düzeyde düzenli olarak faaliyet yürütmekte ve yayınladığı kitaplar, ulusal ve uluslararası düzeydeki yükseköğretim kurumları kataloglarında yer almaktadır.

Genel Yayın Yönetmeni : Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Yayın Koordinatörü : Gülfem Dursun -gulfem@nobelyayin.com-

Redaksiyon : Dicle Korkmaz -dicle@nobelyayin.com-
Sayfa Tasarım : Samet Tekin -samet@nobelyayin.com-
Kapak Tasarım : Mehtap Yürümez -mehtap@nobelyayin.com-
Baskı Sorumlusu : Yavuz Şahin -yavuz@nobelyayin.com-
Baskı ve Cilt : Atalay Matbaacılık / Sertifika No.: 15689-
Büyük Sanayi 1 Cad. Elif Sok. No.:7/236-237 İskitler / ANKARA

Kütüphane Bilgi Kartı

Alptekin, Musa Yavuz.
Siyaset Sosyolojisi / *M. Yavuz Alptekin*
1. Basım. XIV + 466 s. 16x23,5 cm. Kaynakça ve dizin var.
ISBN: 978-625-406-319-0
E-ISBN: 978-625-406-320-6
1.

Genel Dağıtım

ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.
Adres: Bahçekapı mh. 2465 sk. Oto Sanayi Sitesi No:7 Bodrum Kat Şaşmaz-ANKARA - siparis@nobelyayin.com-
Telefon: +90 312 278 50 77 - **Faks:** 0 312 278 21 65
E-Satış: www.nobelkitap.com - esatis@nobelkitap.com / www.atlaskitap.com - info@atlaskitap.com

Dağıtım ve Satış Noktaları: Alfa Basım Dağıtım, Arasta, Arkadaş Kitabevi, D&R Mağazaları, Dost Dağıtım, Ekip Dağıtım, Kida Dağıtım, Kitapsan, Nezih Kitabevleri, Pandora, Prefix, Remzi Kitabevleri

ÖN SÖZ

Siyaset Sosyolojisi, siyaset kurumu ile toplum arasındaki ilişkileri inceleyen bir Sosyoloji alt disiplinidir. Bu tanımın diğer anlamı siyaset sosyolojisinin, Siyaset Bilimi ile Sosyoloji disiplinlerinin kesiştiği yerde faaliyet yürüttüğüdür. Saf hâliyle ne siyasetin ve ne de sosyolojinin siyaset sosyolojisi ile bir ilgisi vardır. Ne var ki bu iki unsurun hiçbirisi de saf hâliyle var olamayacağı için, yani toplumsuz siyaset ve siyasetsiz toplum mümkün olmadığı için siyasetin ve toplumun olduğu her yerde siyaset sosyolojisi bilimi de vardır. M. Foucault'nun da tespit ettiği gibi, *siyaset her yerdedir*. Eşler arasında ve anne-babanın çocuklarıyla ilişkilerinde bile bir tür siyaset vardır. Böyle olunca, siyasetsiz topluluk hayatı mümkün değildir. Öyleyse küçük büyük, basit karmaşık, insan topluluğunun bulunduğu her yerde siyaset vardır ve kaçınılmazdır. Şu hâlde, siyaset sosyolojisi de her düzeyden toplumsal ilişkilerin hepsinde vardır ve geçerlidir.

Siyaset sosyolojisi daha önce diğer bilimlerin içinde yürütülürken, özellikle *İkinci Dünya Savaşı*'ndan sonra her alandaki *uzmanlaşma*ya paralel olarak, müstakil bir bilim dalı olma sürecine girmiştir. Bu bilim dalının gelişimine aynı zamanda sosyolojinin gelişmesine katkı yapan düşünür, filozof ve sosyologlardan Ibn Haldun, Montesquieu, Saint Simon, Alexis de Tocqueville, Karl Marx, Vilfiredo Pareto, Max Weber önemli katkılar yapmışlardır. Bu katkılar daha çok bir ön katkıdır ve temel hazırlama mahiyetindedir. Bunlardan başka ve daha yakın zamanda Siyaset Sosyolojisi biliminin oluşumuna katkı yapan klasik Siyaset Bilimci, düşünür ve ideologlardan Gaetano Mosca, Robert Michels, Antonio Gramsci, George Lucacs öne çıkan isimlerdir. Görece yeni ve daha çağdaş Siyaset Bilimci ve düşünürlerden Saymour Martin Lipset'in katkısı ise âdeta bir *milat* niteliğindedir. Kendisinin 1960 yılında basılan *Siyasal İnsan* isimli çalışması, bu bilimsel faaliyetin bir *bilimsel disiplin* olarak üniversitelerde kürsü hâline gelmesini sağlamıştır. Bu kitap hemen hemen aynı yıl Türkçeye de çevrilmiş ve Türkiye'de basılmıştır. Bunun etkisiyle ve Nermin Abadan Unat'ın gayretleriyle bu disiplin Türkiye'de de üniversitelerde bir kürsü hâline gelebilmiştir. Abadan Unat'ın 1965 seçimlerini inceleyen ve yorumlayan detaylı ve hacimli çalışması Türkiye'de Siyaset Sosyolojisi'nin bir bilimsel disiplin olmasında dönüm noktası olarak gösterilir.

Bu disiplin Siyaset Bilimi ve Sosyolojinin kesişme noktasında yer almakla birlikte, her ikisinden de farklılaşan birtakım özellikleri ve özgünlükleri söz konusudur. Siyaset Sosyolojisinin Siyaset Biliminden farklarını temelde dört başlıkta özetlemek mümkündür. Bunlar şöyle sıralanabilir:

1) Siyaset Biliminin temel inceleme nesnesi devlet, güç ve otoritedir. Oysa Siyaset Sosyolojisinin temel inceleme nesnesi diye bir prensip söz konusu değildir. O daha çok *ilişkisellikleri* inceler. Bu anlamda Siyaset Sosyolojisi Devlet veya her hangi bir siyasi otoritenin toplumla olan ilişkilerini inceler. Bu *ilişkiselliklte* esas ve öncelikli olan ise, toplumun ve kültürün siyaseti nasıl etkilediğidir. Siyaset Bilimi için devletin karşısında muhatap olarak birey veya vatandaş bulunurken; Siyaset Sosyolojisinde bu ilişkide devletin muhatabı toplum, toplumsal gruplar, kültür, sivil toplum örgütleri, elit gruplar gibi toplumsal değerler, normlar ve yapılanmalardır.

2) Siyaset Bilimi, devlette veya bir ülkenin siyasi hayatında rol oynayan doğrudan ve açık sebepler üzerinde durur. Oysa Siyaset Sosyolojisi bir ülkedeki siyasi olay ve olguların açık olmayan, çok zaman gizli kalmış, dolaylı toplumsal ve kültürel sebepleri üzende durur. Siyaset Bilimi bu anlamda son derce güncel konuları birer sebep olarak ele alıp, inceleyebilir. Oysa Siyaset Sosyolojisi bu güncelin arkasına geçerek, bir kül tabakasının arkasında kalmış bulunan toplumsal mizaç, gelenek, kültür ve refleksleri bulmaya çalışır.

3) Siyaset Bilimi resmî, prosedürel, metinsel anlamda yüzeysel, sistem ve düzenle ilgili konuları inceler. Oysa Siyaset Sosyolojisi bağlamı bulunan, topluma kök salmış, tarihsel derinliği olan konu, sebep ve ilişkilerle ilgilenir. Tam da bu sebeple Siyaset Bilimi sistemler analizi anlamında *dokümanter* çalışabilirken, Siyaset Sosyolojisi daha çok *Tarihsel Sosyolojik* çalışmalar yapar.

4) Siyaset Bilimi metinsel ve sisitemsel bağlamı sebebiyle daha bir ilkelere dayalı soyut ve prosedürel inceme yaparken; Siyaset Sosyolojisi toplumsal bağlamı sebebiyle siyaseti toplumsal rekabet, ihtilaf ve *çatışma arenası* olarak kabul eder ve siyasetin *devrimci* toplumsal hareketlerle ilişkili doğasına dikkat çeker.

Bu kitabın ortaya çıkmasında en büyük pay bölüm yazarlarınındır. Kendilerine emeklerinden ve gayretlerinden dolayı ayrı ayrı teşekkür ederim. Kitabın dizgi ve baskısını büyük bir titizlikle yapan Nobel Yayınlarına ayrıca teşekkür ederim. Bu kitap, bugüne kadar yazılmış bütün diğer Siyaset Sosyolojisi Ders kitaplarının içerdiği konuların hepsini içermekte ama onlardan farklı olarak konuları arasına ulus-inşasını eklemiş olması ve ilave olarak, siyaset-toplum ilişkilerini medya bağlamında ele almasıyla diğer kitaplardan farklılık arz etmektedir. Okurun bu çalışmada Siyaset Sosyolojisi adına hemen her şeyi bulabileceği düşünülmektedir. Siyasetin görünmeyen ve çok zaman daha belirleyici olan arka yüzünü merak edenlere ve tabi siyasetle ilgilenen gençlere ve öğrencilere faydalı olması temennisiyle…

Doç. Dr. Musa Yavuz ALPTEKİN

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü

Trabzon/TÜRKİYE

26 Ağustos 2020

BÖLÜM YAZARLARI

SİYASET VE TOPLUM
Prof. Dr. Taner Tatar - İnönü Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

SİYASETİN BAĞIMLILIĞI VE ÖZERKLİĞİ: ORTODOKS/NEO/POST-MARXİZM
Doç. Dr. Ümmet Erkan - Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

SİTE-TOPLUMLARINDAN MODERN ULUSLARA
SİYASAL İKTİDAR, OTORİTE, HEGEMONYA VE MEŞRUİYET
Doç. Dr. Mehmet Zeki Duman - Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

TOPLUMSAL SÖZLEŞME KURAMLARI VE SİYASET SOSYOLOJİSİ İÇİN ÖNEMİ
Doç. Dr. Hakan Arıkan - Kırıkkale Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

ULUS, ULUSÇULUK, ULUS-DEVLET VE ULUS-İNŞASI
Doç. Dr. M. Yavuz Alptekin - Karadeniz Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

SİYASAL REJİMLER VE TOPLUMSAL BAĞLAMI
Doç. Dr. Olgun Közleme - Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

SİYASET VE TOPLUM YAŞAMINDA SEÇKİNLER
Dr. Öğr. Üyesi Ali Babahan - Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi,
Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

İDEOLOJİ, SİYASİ İDEOLOJİLER VE TOPLUM
Doç. Dr. Armağan Öztürk - Artvin Çoruh Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

DİN VE SİYASET
Prof. Dr. Nazmi Avcı - Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi.
Damla Topçu - Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Sosyoloji Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi

SİVİL TOPLUM, SİYASET VE DEVLET
Doç. Dr. Gamze Aksan - Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

TOPLUMSAL HAREKETLERİN MAHİYETİ DÜNÜ-BUGÜNÜ VE GELECEĞİ
Doç. Dr. Adem Sağır - Karabük Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

SİYASAL KÜLTÜR
Doç. Dr. M. Yavuz Alptekin - Karadeniz Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

SİYASAL SOSYALLEŞME ve SİYASAL KATILIM
Prof. Dr. Fahri Çakı - Balıkesir Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

KAMUOYU PROPAGANDA ve SİYASAL İLETİŞİM
Prof. Dr. Bülent Kara - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ ..... **iii**
BÖLÜM YAZARLARI ..... **vii**

SİYASET VE TOPLUM **1**
Taner Tatar

SİYASET VE POLİTİKA KAVRAMLARI 2
SİYASET KAVRAMININ TANIMI 2
Siyasetin Konusunu "Devlet"le Açıklayan Görüşler 3
Siyasetin Konusunu 'İktidar' Kavramıyla Açıklayan Görüşler 6
Siyasal Bilim-Siyaset Sosyolojisi Ayrımı 11
Sosyolojik Açıdan Siyaset 15
SİYASET VE TOPLUM 19
İnsan Kimdir/Nedir? 20
TOPLUM VE SİYASET 23
Toplum-Siyaset İlişkisine Dair Modeller 26
Siyasi Alanda İnşa Edilen ve Toplumsal Ağa Yayılan İktidar 30
Farksız Cem-Cemsiz Fark Toplumlarına Karşı Fark ve Cemin Birliği 31
KAYNAKÇA 33

SİYASETİN BAĞIMLILIĞI VE ÖZERKLİĞİ: ORTODOKS/NEO/POST-MARXİZM **35**
Ümmet Erkan

SİYASETİN BAĞIMLILIĞI 36
Tarihsel Diyalektik 38
SİYASETİN GÖRELİ ÖZERKLİĞİ 39
G. Lukacs (1885-1971) 40
KAPİTALİZM VE *ŞEYLEŞME* 42
Antonio Gramsci (1891-1937) 43
Altyapı-Üst Yapı İlişkisi 45
Devrim ve Hegemonya 46
Louis Althusser-Devletin İdeolojik Aygıtları 46
Post-Marxizm (E. Laclau, C. Moffe, M. Hardt ve A. Negri) 49
Postmodernite ve Öznenin Ölümü 50
M. Hardt ve A. Negri 51
KAYNAKÇA 53

SİTE-TOPLUMLARINDAN MODERN ULUSLARA SİYASAL İKTİDAR, OTORİTE, HEGEMONYA VE MEŞRUİYET 55
Mehmet Zeki Duman

DÜNDEN BUGÜNE SİYASAL İKTİDAR, HEGEMONYA VE MEŞRUİYET 56
MEŞRU BİR GÜÇ OLARAK OTORİTE VE OTORİTENİN TOPLUMSAL DAYANAKLARI 64
MODERN TOPLUMLARDA EGEMENLİK VE EGEMENLİĞİN DEĞİŞEN YAPISI 69
KAYNAKÇA.....75

TOPLUMSAL SÖZLEŞME KURAMLARI VE SİYASET SOSYOLOJİSİ İÇİN ÖNEMİ.79
Hakan Arıkan

TOPLUMSAL SÖZLEŞME NEDİR? 80
Toplumsal Sözleşme Kuramlarının İki Kolu, Eleştiriler ve Sözleşme Karşıtları ..82
Aydınlanma Çağı ve Sözleşmecilik 84
Toplumsal Sözleşme Düşüncesinin Tarihsel Temelleri 86
Toplumsal Sözleşme Kuramının İnşa Aşaması.....91
DEVLET NEDİR?.....95
İNSAN DOĞASI VE SİYASAL BİR VARLIK OLARAK İNSAN 98
SİYASET SOSYOLOJİSİ VE SİYASET BİLİMİ AÇISINDAN TOPLUMSAL SÖZLEŞMENİN ANLAM VE ÖNEMİ NEDİR? 102
GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE TOPLUMSAL SÖZLEŞMEYİ SAVUNAN EN ÖNEMLİ DÜŞÜNÜRLER, ÖNEMLİ ESERLERİ, DÜŞÜNCELERİ VE ÖZGÜN KATKILARI ..104
Thomas Hobbes.....108
John Locke.....114
Jean-Jacques Rousseau 122
Immanuel Kant 131
DEĞERLENDİRME 139
ÖNERİLEN İLERİ OKUMALAR.....140
KAYNAKÇA.....142

ULUS, ULUSÇULUK, ULUS-DEVLET VE ULUS-İNŞASI 153
Musa Yavuz Alptekin

ULUS VE ULUSÇULUK.....154
ULUS-DEVLET 154
ULUSLARIN OLUŞUMU 156
ULUS İNŞASI 158
Ulus İnşası Dönemlerine İstinaden Farklı Ulus İnşası Biçimleri 159
Ulus-İnşasının Başarılı Olmasının Temel Şartları 163
Ulus İnşasının Araçları 167
KAYNAKÇA.....188

SİYASAL REJİMLER VE TOPLUMSAL BAĞLAMI.....191
Olgun Közleme

YÖNETEN VE YÖNETİLEN İLİŞKİSİ.....192
KAVRAM OLARAK SİYASAL REJİM.....193
SİYASAL REJİM SINIFLANDIRMALARI.....195
Demokratik Rejimler.....198
Otoriter Rejimler.....203
Karma (Oligarşik) Rejimler.....206
Totaliter Rejimler.....207
DEMOKRASİNİN TOPLUMSAL KÖKENLERİ VE ZORLUKLARI.....210
DİKTATÖRLÜĞÜN TOPLUMSAL KÖKENLERİ.....215
KAYNAKÇA.....217

SİYASET VE TOPLUM YAŞAMINDA SEÇKİNLER.....221
Ali Babahan

SOSYAL BİLİMLERDE SEÇKİN KAVRAMI.....222
Tarih Öncesi ve Geleneksel Düşüncede Seçkinlik.....223
Modern Sosyal Bilimlerde Seçkinlere Dair Klasik Teoriler.....226
Seçkinlere Dair Çağdaş Teoriler ve Tartışmalar.....233
TÜRKİYE'DE SEÇKİNLER VE SEÇKİNCİLİĞE DAİR TARTIŞMALAR.....243
Klasik Dönemde Osmanlı Toplum Yapısında Seçkinler ve Toplum.....243
Modernleşme Döneminde Osmanlı Toplum Yapısında Seçkinler ve Toplum246
Modern Türkiye'de Seçkinler ve Toplum.....248
KAYNAKÇA.....250

İDEOLOJİ, SİYASİ İDEOLOJİLER VE TOPLUM.....253
Armağan Öztürk

İDEOLOJİNİN METODOLOJİSİ.....254
MARX, MARKSİSTLER VE İDEOLOJİ.....255
SİYASİ İDEOLOJİLER AİLESİ.....260
Liberalizm.....262
Muhafazakârlık.....264
Sosyalizm.....266
Milliyetçilik.....269
Faşizm.....271
Anarşizm.....275
Feminizm.....276
Ekolojizm.....279
DEĞERLENDİRME.....281
KAYNAKÇA.....282

DİN VE SİYASET 287
Nazmi Avcı – Damla Topçu

DİN VE SİYASET KAVRAMLARININ ANALİZİ 288
Din Kavramı 288
Siyaset Kavramı 289
Din ve Siyaset İlişkisi 290
Batı'da Din ve Siyaset 291
İslâm Dünyasında Din ve Siyaset 293
Türkiye'de Din ve Siyaset 295
Osmanlı Devleti'nde Din ve Siyaset 296
Tanzimat Dönemi Din ve Siyaset 297
Cumhuriyet Döneminde Din ve Siyaset 298
Çok Partili Dönem ve Din 300
Dini Gruplar ve Siyaset 305
KAYNAKÇA 307

SİVİL TOPLUM, SİYASET VE DEVLET 311
Gamze Aksan

DEVLET VE TOPLUM TARTIŞMALARI ÇERÇEVESİNDE SİVİL TOPLUM KAVRAMI ÜZERİNE TEMEL DÜŞÜNCELER 312
DEVLET EKSENLİ SİYASAL DÜŞÜNCEDE SİVİL TOPLUM 314
BİREY/TOPLUM MERKEZLİ SİYASAL DÜŞÜNCEDE SİVİL TOPLUM 316
MARKSİST DÜŞÜNCEDE SİVİL TOPLUM 318
KÜRESELLEŞME, DEMOKRATİKLEŞME VE SİVİL TOPLUM 321
SİVİL TOPLUM-KÜRESELLEŞME İLİŞKİSİ 325
"KÜRESEL SİVİL TOPLUM" 329
KAYNAKÇA 334

TOPLUMSAL HAREKETLERİN MAHİYETİ DÜNÜ-BUGÜNÜ VE GELECEĞİ 337
Adem Sağır

BİR SİYASAL KATILIM BİÇİM OLARAK TOPLUMSAL HAREKETLER 340
TOPLUMSAL HAREKET NEDİR? 341
TOPLUMSAL HAREKETLERİN ÖZELLİKLERİ 342
YENİ TOPLUMSAL HAREKETLER VE SİYASET 346
KURAMSAL TEMELLER 347
Feminist/Kadın Merkezli Toplumsal Hareketler ve Siyaset 352
Sosyal Medya ve Facebook Devrimleri 355
KAYNAKÇA 357

SİYASAL KÜLTÜR 361
Musa Yavuz Alptekin

KAVRAMIN TANIMI 362

SİYASAL KÜLTÜRÜN OLUŞUMUNDA ETKİLİ FAKTÖRLER 362
Toplumsal Kültür 363
Aile Ortamı ve Çocuk Yetiştirme Tarzı 364
Toplumsal Gelişmişlik Düzeyi 367
Din 368
Siyasal Çevre, Rejim ve İdeolojiler 369
ALMOND VE VERBA'DA SİYASAL KÜLTÜR ANALİZİ 370
Mahalli Kültür 370
Tebaa (Uyrukluk) Kültürü 371
Katılımcı Kültür 372
DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE SİYASAL KÜLTÜR 374
İngiliz Siyasal Kültürü 374
Fransız Siyasi Kültürü 378
Alman Siyasi Kültürü 382
AB'nin Siyasi Kültürü 386
Rus Siyasi Kültürü 387
Japon Siyasi Kültürü 388
Çin Siyasal Kültürü 392
Türk Siyasal Kültürü 396
KAYNAKÇA 410

SİYASAL SOSYALLEŞME ve SİYASAL KATILIM 413
Fahri Çakı

ANA KAVRAMLAR 414
Sosyalleşme ya da Kültürlenme 414
Siyasal Sosyalleşme 415
SİYASAL SOSYALLEŞMEYE FARKLI YAKLAŞIMLAR 416
Sosyalleşme Vurgulu Yaklaşımlar 417
Sosyalleştirme Vurgulu Yaklaşımlar 418
Siyasal Katılım ve Boyutları: Siyasal ve Sivil Katılım 419
Siyasal Sosyalleşmeye ve Katılıma Etki Eden Faktörler 421
SİYASAL KATILIMIN AÇMAZLARI 430
"Oligarşinin Tunç Yasası" 431
"Gözlemci Vatandaşlık" 432
"İktidar Tahakkümü" 432
Teşekkür: 434
KAYNAKÇA 435

KAMUOYU, PROPAGANDA ve SİYASAL İLETİŞİM 439
Bülent Kara

KAMUOYU NEDİR? 442
KAMUOYUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLER 443

DEMOKRATİK VE TOTALİTER SİSTEMLERDE KAMUOYU 444
Demokratik Sistem 444
Totaliter Sistem 445
Siyasal Propaganda 446
Seçim Çalışması 450
Siyasal Reklamcılık 451
Seçim Reklamlarında Amaç ve İşlev 452
Ajitasyon 453
Demagoji 454
İkna 454
SİYASAL İLETİŞİM VE SOSYAL MEDYA 455
Siyaset ve Sosyal Medya İlişkisi 455
Siyasal İletişim ve Sosyal Medya 456
KAYNAKÇA 461
DİZİN 463